

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostně právní

Katedra kriminalistiky

Metodika vyšetřování legalizace výnosů z trestné činnosti

Bakalářská práce

Methodology of investigation of the legalization of proceeds of crime

Bachelor thesis

VEDOUCÍ PRÁCE

Mgr. Jiří VÁVRA

AUTOR PRÁCE

Petr HALUZA

Praha

2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Chomutově, dne 31.01.2023

Petr HALUZA

Anotace

Bakalářská práce se zabývá metodikou vyšetřování legalizace výnosů z trestné činnosti. Úvod práce je věnován charakteristice trestného činu legalizace výnosů z trestné činnosti z právního hlediska. Většina práce se zabývá kriminalistickou charakteristikou legalizací výnosu z trestné činnosti, kde jsou popsány typické počáteční úkony, způsoby páchaní, charakteristika pachatele a jeho kriminalistické stopy.

Klíčová slova

legalizace, výnos, trestná činnost, praní špinavých peněz, vyšetřování, zajišťování, kriminalistická stopa

Annotation

The bachelor's thesis deals with the methodology of investigating the legalization of proceeds from criminal activity. The introduction of the work is dedicated to the characteristics of the crime of legalization of the proceeds of crime from a legal point of view. Most of the work deals with the criminological characteristics of the legalization of the proceeds of crime, where are described typical initial actions, ways of committing, characteristics of the offender and his criminological traces.

Keywords

legalization, proceeds, criminal activity, money laundering, investigation, securing, forensic trail

Obsah

Úvod.....	7
1 Charakteristika legalizace výnosů z trestné činnosti.....	8
1.1 Základní právní předpisy	12
1.1.1 Zákon o některých opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu	12
1.1.2 Trestní zákoník	13
1.1.3 Zákon o trestním řízení soudním	13
1.2 Vymezení základních pojmů	14
1.2.1 Nástroj trestné činnosti.....	14
1.2.2 Výnos.....	14
1.2.3 Náhradní hodnota	15
1.2.4 Legalizace výnosů z trestné činnosti	15
1.2.5 Podezřelý obchod.....	16
1.2.6 Organizovaná zločinecká skupina.....	18
2 Charakteristika legalizace výnosů z trestné činnosti z kriminalistického úhlu pohledu	19
2.1 Metody legalizace výnosů z trestné činnosti	19
2.1.1 Směšování nezákonných výnosů s legálními prostředky	20
2.1.2 Nákup a prodej produktu zneužitím obchodních subjektů.....	20
2.1.3 Bankovní operace.....	21
2.1.4 Legalizace výnosů z trestné činnosti v off-shore jurisdikcích.....	22
2.2 Etapy legalizace	22
2.3 Závislost legalizace na zdrojovém trestném činu.....	24
2.4 Pachatelé a jejich stopy.....	25
2.4.1 Pachatelé.....	25
2.4.2 Stopy pachatelů.....	27
2.4.2.1 Zajišťování stop	28
3 Metodika vyšetřování legalizace výnosů z trestné činnosti.....	29
3.1 Zvláštnosti podnětů k vyšetřování	29
3.1.1 Vlastní činností	29
3.1.2 Oznámení od státního orgánu FAÚ	29
3.1.2.1 Spolupráce PČR s FAÚ	32
3.2 Finanční šetření.....	33

4	Odčerpávání výnosů z trestné činnosti	37
4.1	Vydání a odnětí věci	39
4.2	Zajištění nároku poškozeného	40
4.3	Zajištění věci dle § 79a – 79g trestního řádu	42
4.4	Správa zajištěného majetku	44
5	Rozhovory s pracovníky SKPV OHK	46
	Závěr	49
	Seznam použité literatury	51
	Internetové zdroje	52

Seznam použitých zkratk

FAÚ – Finančně analytický úřad Ministerstva financí České republiky

AML – zákon č. 253/2008 Sb., o některý opatření proti legalizaci výnosů
z trestné činnosti a financování terorismu

Úvod

Téma legalizace výnosů z trestné činnosti jsem si pro svou závěrečnou práci vybral proto, že mě toto téma při výběru tématu práce oslovilo, ačkoliv se jí v praxi nevěnuji, ale zajímalo mě, jak se tato problematika řeší.

Legalizace výnosů z trestné činnosti je specifickým trestným činem zejména proto, že je vázán na jiné trestné činy ale také i s organizovaným zločinem. Jak už z názvu trestné činu je patrné, legalizací je myšleno zastření pravého původu výnosů z jiné trestné činnosti a to tak, aby bylo zřejmé, že se jedná o zisky nabyté v souladu se zákonem.

Legalizace výnosů z trestné činnosti neboli „praní špinavých peněz“ má negativní dopad na ekonomiku státu zejména proto, že finanční prostředky získané trestnou činností nepodléhají zdanění.

V úvodu práce věnuji pozornost charakteristice trestného činu legalizace výnosů z trestné činnosti z pohledu trestního práva, kde cituji některá ustanovení ze zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku. Vymezuji základní právní předpisy důležité s problematikou vyšetřování legalizace a základní pojmy pro pochopení této problematiky.

V další části se zabývám kriminalistickou charakteristikou legalizací výnosů z trestné činnosti. Cílem práce bylo popsat typické počáteční úkony, způsoby páchání, charakterizovat pachatele této trestné činnosti a jejich kriminalistické stopy. V souvislosti s problematikou legalizace výnosů z trestné činnosti má významné postavení finanční šetření. Dále jsem se v práci zabýval zajišťovacími instituty. Právě zajišťovací úkony s touto problematikou považuji za zcela zásadní. Jednak z důvodu toho, že je trestná činnost páchána pachateli pro dosažení zisku a dále z důvodu, aby zametli stopy a následně zabránili odčerpání výnosů z trestné činnosti.

Závěr práce je věnován řízeným rozhovorům s pracovníky SKPV OHK, kteří se problematikou vyšetřování legalizace výnosů z trestné činnosti zabývají, za účelem zjištění, zda se jednotlivé postupy ve vyšetřování na různých pracovištích liší. V rozhovoru jim byly položeny otázky, které jsou uvedené v příloze č. 1.

1 Charakteristika legalizace výnosů z trestné činnosti

Většina pachatelů páchá trestnou činnost za účelem dosažení zisku. Tomu je tak i trestného činu legalizace výnosů z trestné činnosti. Hlavním cílem pachatelů trestného činu legalizace výnosů z trestné činnosti je zakrýt původ nezákonného zisku a vzbudit zdání, že se jedná o zisk nabytý v souladu se zákonem, a tak nemohly být identifikovány a následně odčerpány orgány činnými v trestním řízení.

Legalizace výnosů z trestné činnosti je ve světovém měřítku znám pod pojmem „praní peněz“ nebo „praní špinavých peněz“. Proč zrovna praní? Je tomu proto, že zločinecké skupiny nelegálně získané zisky přimíchávaly k tržbám veřejných prádelen, aby je „vypraly“ a tím tak zastřely jejich skutečný původ a vzbudili dojem, že jde o legálně nabyté zisky. Pojem má původ ze Spojených států amerických ze slovního spojení „money laundering“.

V roce 1996 byl v České republice vznikl Finanční analytický úřad. Pod Ministerstvem financí ČR plní v rámci své působnosti finanční zpravodajské jednotky celou řadu významných úkolů. Jeho hlavním úkolem je výkon funkce generálního státního orgánu pro sběr a analýzu dat o podezřelých obchodech. Dále zpracovává v oblasti své působnosti návrhy zákonů a prováděcích předpisů, včetně jejich harmonizace s právními předpisy Evropské unie, podílí se na tvorbě právních předpisů. Spolupracuje s mezinárodními organizacemi, s orgány se stejně věcnou působností jiných států. V rozsahu své působnosti vydává rozhodnutí ve správním řízení, zastupuje úřad v soudním řízení správním a v neposlední řadě zajišťuje a vykonává školení.¹

Trestný čin legalizace výnosů z trestné činnosti je vymezen v ustanovení § 216 zákona č. 40/2009 Sb., tr. zákoníku. Na legalizaci výnosů z trestné činnosti se pohlíží jako na stav, kdy dotyčná osoba zastírá původ nebo jinak usiluje, aby bylo podstatně ztíženo či znemožněno zjištění původního stavu věci, která byla získána

¹ Finanční a analytický úřad ministerstva financí [online]. [cit.28.10.2022]. Dostupné z: <https://www.financnianalytickyurad.cz/o-uradu>

protiprávním jednáním nebo odměnou za něj. Skutková podstata trestného činu je ve výše uvedeném ustanovení zní:

- „(1) *Kdo ukryje, na sebe nebo na jiného převede, přechovává nebo užívá věc, která je výnosem z trestné činnosti spáchané na území České republiky nebo v cizině jinou osobou, nebo kdo takovou věc přemění v úmyslu umožnit jiné osobě, aby unikla trestnímu stíhání, trestu nebo ochrannému opatření nebo jejich výkonu, nebo kdo se ke spáchání takového trestného činu spolčí, bude potrestán odnětím svobody až na čtyři léta, peněžitým trestem, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.*
- (2) *Kdo zastírá původ věci, která je výnosem z trestné činnosti spáchané na území České republiky nebo v cizině, zejména tím, že zakrývá nebo utajuje její skutečnou povahu, umístění, pohyb, nakládání s ní, vlastnické nebo jiné právo k ní, nebo kdo jinak usiluje, aby bylo podstatně ztíženo nebo znemožněno zjištění jejího původu, nebo kdo se ke spáchání takového trestného činu spolčí, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až pět let, peněžitým trestem, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.*
- (3) *Odnětím svobody na jeden rok až šest let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán,*
- a) *spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 ve vztahu k věci pocházející ze zločinu,*
 - b) *spáchá-li takový čin ve vztahu k věci, která má větší hodnotu, nebo*
 - c) *získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného větší prospěch.*
- (4) *Odnětím svobody na dvě léta až osm let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán,*
- a) *spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 jako člen organizované skupiny,*
 - b) *spáchá-li takový čin ve vztahu k věci pocházející ze zvlášť závažného zločinu,*
 - c) *spáchá-li takový čin ve vztahu k věci, která má značnou hodnotu,*

- d) *získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného značný prospěch, nebo*
 - e) *spáchá-li takový čin proto, že porušil důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona.*
- (5) *Odnětím svobody na tři léta až deset let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán,*
- a) *spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 ve spojení s organizovanou skupinou působících ve více státech,*
 - b) *spáchá-li takový čin ve vztahu k věci, která má hodnotu velkého rozsahu, nebo*
 - c) *získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu.“²*

Aby pachatele naplnili skutkovou podstatu trestného činu dle ustanovení § 216 tr. zákoníku, musí jednat úmyslně, ať už přímým či eventuálním. Trestní zákoník upravuje úmyslné spáchání trestného činu v ustanovení § 15 takto:

„Trestný čin je spáchán úmyslně, jestliže pachatel chtěl způsobem uvedeným v trestním zákoně porušit nebo ohrozit zájem chráněný takovým zákonem, jedná se o úmysl přímý (dolus directus) nebo věděl, že svým jednáním může takové porušení nebo ohrožení způsobit, a pro případ, že je způsobí, byl s tím srozuměn, tedy úmysl nepřímý či eventuální (dolus indirectus / eventualis).“

„Srozuměním se rozumí i smíření pachatele s tím, že způsobem uvedeným v trestním zákoně může porušit nebo ohrozit zájem chráněný takovým zákonem.“³

Následující zvláštní ustanovení § 216a se zabývá stanovením druhem a sazbou trestu za spáchání trestného činu podle § 216 odst. 1 a 2 tak, že soud přihlédne k výši trestní sazby zdrojového trestného činu, čili trestného činu, že kterého výnos

² Zákon č. 40/2009 Sb., *trestní zákoník* v posledním znění

³ Zákon č. 40/2009 Sb., *trestní zákoník* v posledním znění

z trestné činnosti pochází pouze za podmínky, je-li stanoven mírnější trest za tento trestný čin.⁴

V ustanovení § 217 je věnováno nedbalostní formě legalizace výnosů z trestné činnosti. Nedbalost je podle tohoto zákona definovaná v ustanovení §16 takto:

„Trestný čin je spáchán z nedbalosti, jestliže pachatel věděl, že může způsobem uvedeným v trestním zákoně porušit nebo ohrozit zájem chráněný takovým zákonem, ale bez přiměřených důvodů spoléhal, že takové porušení nebo ohrožení nezpůsobí, jde o nedbalost vědomou (culpa luxuria), nebo nevěděl, že svým jednáním může takové porušení nebo ohrožení způsobit, ač o tom vzhledem k okolnostem a k svým osobním poměrům vědět měl a mohl, zde hovoříme o nedbalosti nevědomé (culpa negligentia).“

„Trestný čin je spáchán z hrubé nedbalosti, jestliže přístup pachatele k požadavku náležité opatrnosti svědčí o zřejmé bezohlednosti pachatele k zájmům chráněným trestním zákonem.“

Jelikož v tomto případě se jedná o neúmyslný trestný čin, za jeho spáchání hrozí zde podstatně mírnější tresty oproti již zmíněné úmyslné formě spáchání. Trestní zákoník definuje skutkovou podstatu tohoto trestného činu následovně:

- „(1) Kdo jinému z nedbalosti umožní zastřít původ nebo zjištění původu věci větší hodnoty, která je výnosem z trestné činnosti spáchané na území České republiky nebo v cizině, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.*
- (2) Stejně bude potrestán, kdo z nedbalosti ukryje, na sebe nebo na jiného převede, přechovává nebo užívá věc větší hodnoty, která je výnosem z trestné činnosti spáchané na území České republiky nebo v cizině jinou osobou.*
- (3) Odnětím svobody až na tři léta bude pachatel potrestán,*

⁴ Zákon č. 40/2009 Sb., *trestní zákoník* v posledním znění

- a) *spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 proto, že porušil důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona,*
 - b) *spáchá-li takový čin ve vztahu k věci pocházející ze zločinu,*
 - c) *spáchá-li takový čin ve vztahu k věci, která má značnou hodnotu, nebo*
 - d) *získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného značný prospěch.*
- (4) *Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán,*
- a) *spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 ve vztahu k věci pocházející ze zvláště závažného zločinu,*
 - b) *spáchá-li takový čin ve vztahu k věci, která má hodnotu velkého rozsahu,*
 - c) *nebo získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu.“⁵*

1.1 Základní právní předpisy

Pro potřeby této bakalářské práce základními právními předpisy, které upravují problematiku legalizaci výnosů z trestné činnosti, jsou zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, dále zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, který upravuje základní skutkovou podstatu trestného činu legalizace výnosů z trestné činnosti, a to v ustanovení § 216 a v ustanovení § 217 skutkovou podstatu trestného činu z nedbalosti a zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, kterým se zejména vymezuje postup a činnost orgánů činných v trestním řízení.

1.1.1 Zákon o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu

V zákoně č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, je legalizace výnosů z trestné činnosti definována tak, že je to takové jednání, které sleduje zakrytí nezákonného původu jakékoliv

⁵ Zákon č. 40/2009 Sb., *trestní zákoník* v posledním znění

ekonomické výhody vyplývající z trestné činnosti, jehož cílem je vzbudit zdání, že jde o majetkový prospěch nabytý legální cestou a v mezích zákona.

Tento zákon rovněž ukládá povinným osobám, jak mají jednat v případě podezřelého obchodu. Zákon obsahuje mnoho ustanovení týkající se různých opatření, například že úvěrová či finanční instituce nesmí vstoupit do korespondenčního vztahu s obdobnou institucí, která neuplatňuje opatření proti legalizaci výnosů. V poslední řadě se zákon zabývá také způsoby prováděných kontrol.

Na plnění povinností povinných osob dohlíží Finanční analytický úřad, dále Česká národní banka a ve výjimečných případech další správní orgány.⁶

1.1.2 Trestní zákoník

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, je jedním z nejdůležitějších českých právních dokumentů týkajících se legalizace výnosů z trestné činnosti. Nejenom že upravuje skutkovou podstatu tohoto trestného činu, ale také stanoví sankci za protiprávní jednání.

1.1.3 Zákon o trestním řízení soudním

Zákon o trestním řízení soudním neboli trestní řád je zákoník trestního práva procesního. Obsahem tohoto zákona je ucelený postup trestního řízení, kterým se zejména vymezuje postup a činnost orgánů činných v trestním řízení při zjišťování trestných činů, jejich pachatelů a potrestání těchto pachatelů. Zákon také stanoví práva a povinnosti osoby, proti které se řízení vede, a dalších osob zúčastněných na řízení (svědci, obhájci, znalci, tlumočníci apod.).⁷

⁶ Zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu v posledním znění

⁷ *Trestní řád* [online]. 2021. [cit.28.10.2022]. Dostupné z:

[https://cs.wikipedia.org/wiki/Trestn%C3%AD_%C5%99%C3%A1d_\(%C4%8Ceskoslovensko,_1961\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/Trestn%C3%AD_%C5%99%C3%A1d_(%C4%8Ceskoslovensko,_1961))

1.2 Vymezení základních pojmů

Pro pochopení problematiky legalizace výnosů z trestné činnosti považují za stěžejní si zpočátku definovat základní pojmy, za které považují výnos, nástroj trestné činnosti, náhradní hodnota, legalizace výnosů z trestné činnosti, podezřelý obchod a organizovaná zločinecká skupina. Tyto pojmy jsou definovány v základních právních předpisech zmíněné v předchozí kapitole. Jedná se o zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, a dále zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

1.2.1 Nástroj trestné činnosti

Nástrojem trestné činnosti je chápána věc, která byla určena nebo užitá ke spáchání trestného činu, včetně plodů a užitků. Takto je nástroj trestné činnosti definován v ustanovení § 135a zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku.

Věcí se v tomto případě rozumí ovladatelný hmotný předmět, který slouží potřebám lidí a který proto může být předmětem vlastnictví. Jinými slovy se jedná o předmět, který byl opatřen či přechováván za účelem spáchat trestnou činnost, umožnit nebo usnadnit spáchání trestné činnosti, a to bez ohledu na původní účel věci, který vůbec nemusí souviset s trestnou činností.⁸

1.2.2 Výnos

Výnos z trestné činnosti je definován v ustanovení § 135b zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku. Jedná se o jakoukoliv ekonomickou výhodu pocházející z trestné činnosti. Výnos se dále dělí na bezprostřední a zprostředkovaný, jejichž definice jsou zmíněné ve shora uvedeném ustanovení následujících odstavcích. Bezprostředním výnosem z trestné činnosti se rozumí věc, která byla získána trestným činem nebo odměnou za něj, včetně plodů a užitků. Zprostředkovaným výnosem z trestné činnosti se rozumí věc, „včetně plodů a užitků,

⁸Komentář k ust. § 70, zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník v posledním znění. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 18.11.2022]

- a) *kteřá byla, byť jen zčásti, nabyta za věc tvořící bezprostřední výnos z trestné činnosti,*
- b) *ve kterou byla věc tvořící bezprostřední výnos z trestné činnosti, byť jen zčásti, přeměněna, nebo*
- c) *k jejímuž zhodnocení došlo, byť jen zčásti, prostřednictvím věci tvořící bezprostřední výnos z trestné činnosti.*⁹

1.2.3 Náhradní hodnota

Definici tohoto pojmu naleznete v ustanovení § 79g odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., trestního řádu, kde je definován následovně: *„Nelze-li zajistit věc, která je nástrojem trestné činnosti nebo výnosem z trestné činnosti, může být místo ní zajištěna náhradní hodnota, která odpovídá, byť jen zčásti, její hodnotě“*. Jinými slovy je náhradní hodnota hodnotou, která je ocenitelná penězi v majetku pachatele či jiné osoby, která dříve disponovala s výnosem z trestné činnosti, který již není možné u ní zajistit a zároveň je nezbytné, aby tato hodnota, byť jen z části odpovídala hodnotě věci, která měla být původně zajištěna.

1.2.4 Legalizace výnosů z trestné činnosti

Z právního pohledu se legalizací výnosů z trestné činnosti rozumí takové jednání, které sleduje zakrytí nezákonného původu výnosu z trestné činnosti, a to takovým způsobem, aby bylo zřejmé, že se jedná o příjem nabytý v souladu se zákonem.

Pojem legalizace výnosů z trestné činnosti představuje právní termín, který je v běžné praxi používán a je totožný s pojmy „praní špinavých peněz“ nebo „praní peněz“. Do češtiny vzešel z překladu anglického pojmu „money laundering“.

Podle zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu (dále jen AML), se legalizací výnosů z trestné činnosti rozumí jednání sledující zakrytí nezákonného původu jakékoliv ekonomické výhody vyplývající z trestné činnosti s cílem vzbudit zdání, že jde

⁹ Zákon č. 40/2009 Sb., *trestní zákoník* v posledním znění

o majetkový prospěch nabytý v souladu se zákonem, uvedené jednání spočívá například:

- a) *v přeměně nebo převodu majetku s vědomím, že pochází z trestné činnosti za účelem jeho utajení nebo zastření jeho původu nebo za účelem napomáhání osobě, která se účastní páchaní takové činnosti, aby unikla právním důsledkům svého jednání,*
- b) *v utajení nebo zastření skutečné povahy, zdroje, umístění, pohybu majetku nebo nakládání s ním nebo změny práv vztahujících se k majetku s vědomím, že tento majetek pochází z trestné činnosti,*
- c) *v nabytí, držení, použití majetku nebo nakládání s ním s vědomím, že pochází z trestné činnosti, nebo*
- d) *ve zločinném spolčení osob nebo jiné formě součinnosti za účelem jednání uvedeného pod písmeny a), b) nebo c).¹⁰*

1.2.5 Podezřelý obchod

V AML zákoně v ustanovení § 6 je definován pojem podezřelý obchod, který je pro účely tohoto zákona definován jako obchod uskutečněný za okolností vyvolávajících podezření ze snahy o legalizaci výnosů z trestné činnosti nebo podezření, že v obchodu užitě prostředky jsou určeny k financování terorismu, nebo že obchod jinak souvisí nebo je spojen s financováním terorismu, anebo jiná skutečnost, která by mohla takovému podezření nasvědčovat, zejména pokud:

- a) *klient provádí výběry nebo převody na jiné účty bezprostředně po hotovostních vkladech,*
- b) *během jednoho dne nebo ve dnech bezprostředně následujících uskuteční klient nápadně více peněžních operací, než je pro jeho činnost obvyklé,*
- c) *počet účtů zřizovaných klientem je ve zjevném nepoměru k předmětu jeho podnikatelské činnosti nebo jeho majetkovým poměrům,*

¹⁰ Zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu v posledním znění

- d) klient provádí převody majetku, které zjevně nemají ekonomický důvod, anebo provádí složité nebo neobvykle objemné obchody,
- e) prostředky, s nimiž klient nakládá, zjevně neodpovídají povaze nebo rozsahu jeho podnikatelské činnosti nebo jeho majetkovým poměrům,
- f) účet je využíván v rozporu s účelem, pro který byl zřízen,
- g) klient vykonává činnosti, které mohou napomáhat zastření jeho totožnosti nebo zastření totožnosti skutečného majitele,
- h) klientem nebo skutečným majitelem je osoba ze státu, který nedostatečně nebo vůbec neuplatňuje opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu,
- i) povinná osoba má pochybnosti o pravdivosti získaných identifikačních údajů o klientovi, nebo
- j) klient odmítá podrobit se kontrole nebo odmítá uvést identifikační údaje osoby, za kterou jedná.

Podezřelým je obchod vždy, pokud:

- a) klientem nebo skutečným majitelem je osoba, vůči níž Česká republika uplatňuje mezinárodní sankce podle zákona o provádění mezinárodních sankcí,
- b) předmětem obchodu je nebo má být zboží nebo služby, vůči nimž Česká republika uplatňuje sankce podle zákona o provádění mezinárodních sankcí, nebo
- c) klient se odmítá podrobit kontrole nebo odmítá uvést identifikační údaje osoby, za kterou jedná.¹¹

Jakýkoliv podezřelý obchod povinné osoby mohou nahlásit Finančnímu analytickému úřadu Ministerstva financí ČR, kterým je hlavním státním orgánem pro sběr a analýzu podezřelých obchodů. V případě zjištění podezření ze spáchání trestného činu Finanční analytický úřad podává trestní oznámení podle trestního řádu včetně dosud zjištěných informací

¹¹ Zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu v posledním znění

o skutečnostech, které mohou být významné pro činnost Finanční správy, Celní správy, Policie České republiky.¹²

1.2.6 Organizovaná zločinecká skupina

Organizovaná zločinecká skupina byla dříve označovaná jako zločinné spolčení. Jedná se o společenství více osob zaměřené na páchání soustavné úmyslné trestné činnosti – organizovaného zločinu. Je relativně stabilně organizována, uvnitř skupiny jsou přesně rozděleny jednotlivé funkce a vytvořena dělba činnosti, kterou se snaží navenek tajit. Typickými příklady takových skupin je např. italská Mafie.¹³

V českém právu je pojem organizovaná zločinecká skupina definován v ustanovení § 129 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku:

„Organizovaná zločinecká skupina je společenstvím nejméně tří trestně odpovědných osob s vnitřní organizační strukturou, s rozdělením funkcí a dělbou činností, které je zaměřeno na soustavné páchání úmyslné trestné činnosti.“¹⁴

¹² Činnost FAÚ [online] [cit. 26.01.2023]. Dostupné z: <https://www.financnianalytickyurad.cz/analyticka-cinnost/>

¹³ Wikipedie [online] [cit. 26.01.2023]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Organizovan%C3%A1_zlo%C4%8Dineck%C3%A1_skupina

¹⁴ Zákon č. 40/2009 Sb., *trestní zákoník* v posledním znění

2 Charakteristika legalizace výnosů z trestné činnosti z kriminalistického úhlu pohledu

2.1 Metody legalizace výnosů z trestné činnosti

Jedná se o předem promyšlený a jednotný postup činností za účelem zastření původu výnosu a vzbuzení zdání, že byl příjem nabyt legální cestou.

Zpočátku je třeba zmínit, že využití konkrétní metody závisí na dvou faktorech. Za prvé jde o druh kriminality, ze které pochází výnos, a za druhé jde o druh majetku (příjmu) získaného trestnou činností. Na těchto obou faktorech závisí způsob legalizace majetku, a proto není možné poskytnout veškerý výčet metod legalizace výnosů z trestné činnosti. Dost záleží na osobě pachatele, která legalizaci výnosů z trestné činnosti provádí. I přes neustálý vývoj způsobů legalizace uvedu několik skupin, jimiž jsou:

1. Směšování nezákonných výnosů s legálními prostředky
2. Nákup a prodej produktu zneužitím obchodních subjektů
3. Bankovní operace
4. Legalizace výnosů z trestné činnosti v off-shore jurisdikcích
5. Legalizace výnosů z trestné činnosti v internetové síti¹⁵

Vzhledem k současné době a vývoji moderních technologií se mnohem častěji setkáváme s legalizací výnosů z trestné činnosti páchané v kyberprostoru. Pachatelé kyberkriminality mohou zisky (výnosy) z trestné činnosti převést na kryptoměny a několika transakcemi zastříti skutečný původ nelegálního zisku. Další výhodou „praní špinavých peněz“ v kyberprostředí je, že pachatelé se fyzicky neúčastní obchodů, transakcí, jelikož tyto činnosti jsou pouze virtuální. Může svou činnost provádět kdekoli za využití výpočetní techniky. Navíc pachatelé v kyberprostředí mohou vystupovat pod různými smyšlenými legendami, přezdívkami a tím se stávají pro orgány činné v trestním řízení hůře

¹⁵ DVOŘÁK, Vratislav. *Ekonomické a kriminální aspekty legalizace výnosů z trestné činnosti*. 1. vyd. Praha: Pro potřeby nakl. Ivan Fojt vydala Scientia, spol. s r. o., 2010. ISBN 978-80-86960-63-0, str. 30–32.

dohledatelní. Jedná se o dosud nejbezpečnější způsob pro pachatele páchající trestnou činnost legalizace výnosů z trestné činnosti. Typické pro tuto metodu jsou podvodné e-shopy, podvodné inzeráty na služby, zboží či dokonce podvodné inzeráty na internetových seznamkách.

2.1.1 Směšování nezákonných výnosů s legálními prostředky

Principem metody směšování nezákonných výnosů s legálními prostředky z legální ekonomické činnosti, které je přizpůsobeno obvyklému měsíčnímu obratu, je včas vytvořena legenda o navýšení měsíčního obratu anebo část čistých výnosů je přeměrováno na nově založené účty u jiné banky. U této banky je pod legendou zdůvodněno předstírané ukončení spolupráce s původní bankou a výše měsíčních obrátů podložena předloženými účetními závěrkami z let minulých. Nelegální prostředky se touto metodou smísí s výnosy z legální činnosti a tyto prostředky jsou vneseny bez obtíží do bankovního systému.

Zločinecká organizace využívá pro proces legalizace výnosů z trestné činnosti vlastní společnosti, které vlastní nebo je s jejími majiteli spřízněna anebo je ke spolupráci donutila, jedná se o tzv. organizované vyděračství, platba za ochranu neboli racketeering. V obou případech mají pachatelé kontrolu nad svými finančními prostředky a současně minimalizují riziko objasnění reálného původu výnosů.

Pro tuto předmětnou metodu je nejvhodnější používat takové ekonomické činnosti, pro které je typické přijímat finanční hotovost v objemné výši s minimální kontrolou třetích osob.¹⁶

2.1.2 Nákup a prodej produktu zneužitím obchodních subjektů

Touto metodou pachatelé zneužívají legální společnosti ke zlegalizování svých výnosů z trestné činnosti, aniž by si toho byli vědomi. Principem metody, jak už je z názvu patrné, je prodej nelegálně získaného kapitálu či nákup kapitálu za výnos

¹⁶ DVOŘÁK, Vratislav. *Výnosy z trestné činnosti*. 1. vyd. Praha: Pro potřeby nakl. Ivan Fojt vydala Scientia, spol. s r. o., 2010. ISBN 978-80-86960-67-8, str. 79–80.

z trestné činnosti, za využití legendy, že byl výnos z trestné činnosti nabyt v souladu se zákonem. Z pravidla je toho docíleno prostřednictvím obchodních organizací kontrolovaných zločineckou organizací nebo jsou k tomu jejich majitelé donuceni či za úplatek získáni.

Důvodů využívání této metody je hned několik. Touto metodou jsou záměrně využívány společnosti s dobrou a dlouholetou pověstí, proto peněžní ústavy jejich transakcím nevěnují takovou pozornost. V případě zjištění pravého důvodu transakce zneužitým subjektem je nepravděpodobné, aby veřejně přiznal, že napomáhal pachatelům při legalizaci výnosů z trestné činnosti, jelikož by tím ohrozil svou reputaci a zisk. Dalším důvodem je vysoká anonymita, jelikož při zajímavé finanční motivaci neprovádějí kontrolu totožnosti klienta, nicméně jim však postačí předložené doklady, které klient předloží, čímž podstupují riziko spojené s neověřenými informacemi o klientovi a původu jeho prostředků.¹⁷

2.1.3 Bankovní operace

Jde o nejefektivnější metodu legalizace výnosů z trestné činnosti, a to zejména proto, že bankovní instituce poskytují efektivní a diskrétní služby. Dalším důvodem je nedostatečné seznámení zaměstnanců bank o možnostech legalizace výnosů z trestné činnosti prostřednictvím bank, a proto nejsou schopni rozpoznat, že se jedná o protiprávní jednání. To je zřejmé i na interních předpisech bank, které upravují postup a odpovědnost ve vztahu k podezřelým transakcím.

Jsou dokázány případy, kdy v minulosti pracovníci bank či celé bankovní společnosti spolupracovaly se zločineckými organizacemi a za provizi vědomě přejímaly peníze z trestné činnosti.

V praxi je celá řada způsobů využívání bankovních účtů k legalizaci výnosů z trestné činnosti jako např. bankovní účty zřízené na falešná jména, padělané doklady či využití třetích osob k založení bankovního účtu a dispoziční právo udělit

¹⁷ DVOŘÁK, Vratislav. *Výnosy z trestné činnosti*. 1. vyd. Praha: Pro potřeby nakl. Ivan Fojt vydala Scientia, spol. s r. o., 2010. ISBN 978-80-86960-67-8, str. 81.

někomu jinému. Pachatelé rovněž z pravidla zakládají bankovní účty v zahraničí, což ztěžuje možnost zjištění nelegálních výnosů.

Dalším důvodem, proč bankovní operace jsou cestou k legalizaci výnosů z trestné činnosti je modernizace bankovního prostředí, kdy v současné době stačí k ovládnutí bankovního účtu a komunikaci s bankovní institucí internetu, což má za následek, že pachatelé provádí transakce mimo banku a umožňuje jim to vyhnout se preventivním opatřením.¹⁸

2.1.4 Legalizace výnosů z trestné činnosti v off-shore jurisdikcích

Postupem času sílí boj s legalizací výnosů z trestné činnosti a zavádění opatření proti ní, což vede organizovaný zločin odborných profesí při praní špinavých peněz jako jsou právníci, notáři či účetní, kteří jsou experti ve svém oboru a jsou pro organizovaný zločin v souvislosti s legalizací výnosů z trestné činnosti nepostradatelní. Jsou využíváni jako poradci k zakládání off-shore společností. Tzn. společnosti se sídlem v zahraničí, kde jsou daně příznivější než v České republice, diskrétnost a svoboda obchodních transakcí, známé pod pojmem daňové ráje.¹⁹Jde především o země třetího světa, jako je Bahamy, Britské panenské ostrovy, Kajmanské ostrovy a Belize.

Právě zahraniční element komplikuje vyšetřování legalizace výnosů z trestné činnosti, jelikož mezinárodní spolupráce trvá příliš dlouho a je komplikovaná tím, že požadované informace nejsou ne vždy zcela úplné, a proto vůbec není snadné trasovat finanční toky či zdrojový trestný čin, ze kterého zisky pocházejí.

2.2 Etapy legalizace

Proces legalizace výnosů z trestné činnosti je ve většině případů složitý proces uměle vytvářených ekonomických transferů a transformací, jejichž cílem není získání předmětné reality, či dosažení zisku anebo zaplacení pohledávky apod.

¹⁸ DVORÁK, Vratislav. *Výnosy z trestné činnosti*. 1. vyd. Praha: Pro potřeby nakl. Ivan Fojt vydala Scientia, spol. s r. o., 2010. ISBN 978-80-86960-67-8, str. 82–83.

¹⁹ DVORÁK, Vratislav. *Výnosy z trestné činnosti*. 1. vyd. Praha: Pro potřeby nakl. Ivan Fojt vydala Scientia, spol. s r. o., 2010. ISBN 978-80-86960-67-8, str. 84.

tak, jak se zdánlivě jeví, ale právě transformace a transfery slouží k zastření původu a k vytvoření nové, legální identity prostředků. Operace spojené s legalizací výnosů z trestné činnosti lze rozdělit do 3 etap.

V první etapě, známé pod pojmem „smurfing“ (šmoulování neboli namáčení), jsou finanční prostředky, tedy trestným činem získaná peněžní hotovost, zaváděny na bankovní účty. K tomuto zločinecké skupiny využívají tzv. „bílých koní“, jinými slovy bezúhonných osob, které za provizi v menších obnosech a ve velkém množství vkladů vkládají finanční hotovost do různých bank, různých bankovních účtů a k jejich slučování dochází obvykle až v závěru celého procesu. Nebo nakupují bankovní a pokladní šeky do stejné výše jako při provádění vkladů na bankovní účet, tedy do výše, která je stanovena opatřeními proti legalizaci výnosů z trestné činnosti daného státu. Toto se provádí jednak z důvodu, že zločinecké skupiny denně shromažďují velké množství finanční hotovosti, se kterou se špatně manipuluje, mohou vzniknout potíže při jejím převozu a velké množství bankovek v platebním styku se může zdát podezřelé. Dalším důvodem je, že ve většině vyspělých zemích se již užívá bezhotovostního platebního styku, což je pohodlnější, rychlejší a bez jakéhokoliv rizika podezření. To může vést k převodu finančních prostředků do zahraničí, jako například do zemích, které nedisponují tolika předpisy ve finanční správě, jedná se o tzv. daňové ráje. Dalším způsobem „namáčení“ je tzv. směšování tržeb, kdy se jedná o promíchání výnosů pocházející z trestné činnosti s legálními výnosy. Nelegální zisky jsou maskovány legálními příjmy z obchodní činnosti a jsou zároveň odváděny spolu s tržbou. To je však možné za předpokladu, kdy zločinecká skupina je vlastníkem oné provozovny, podniku.

Druhá etapa legalizace výnosů z trestné činnosti, označována pojmem „namydlení“, spočívá v zastření zdroje a nelegálního původu peněžních prostředků. Výnosy pocházející z trestné činnosti procházejí bezhotovostními a hotovostními operacemi, vstupují na účty bank, aby je obratem opustily a byly za ně zakoupeny např. cenné papíry, nemovitosti, umělecká díla atd. a následně se vrátili na bankovní účet jiné banky. Tento proces je prováděn buď legálními společnostmi, které mimo svou legální činnost se za úplatu do tohoto procesu zapojují nebo zmíněný proces je prováděn společnostmi, které pro tento účel byly

původně založeny a svou obchodní činnost pouze předstírají. Tato etapa je velice důležitá, neboť zastírá pravý původ kapitálu a vytváří zdání, že byl nabyt v souladu se zákonem. Proto je důležité přerušit možnost sledování toku peněz, což se děje právě přeposílání finančních prostředků mezi velkým počtem institucí, v některých případech sídlících i v různých zemích. Tyto operace jsou prokládány výběry v hotovosti a následné provedení vkladu vybrané hotovosti do jiné banky. Aby nedošlo k objasnění pravého původu těchto nelegálně získaných finančních prostředků, jsou peníze velmi často převáděny na bankovní účty v zemích, které dodržují bankovní tajemství, a to na bankovní účty anonymní či kontakt fiktivních společností ve skutečnosti patřících zločineckým organizacím.

Třetí a závěrečnou etapou celého procesu legalizace výnosů z trestné činnosti je integrace neboli ždímání. Zde legalizované výnosy z trestné činnosti, které prošly předchozími etapami a zastřely svůj původ, se vracejí ve formě legálního a zdaněného příjmu, který jsou následně použit k nákupu nemovitostí, cenných papírů či k zakládání společností, které by v budoucnu umožnily snazší legalizaci jako např. kasina, směnárny atd.²⁰

2.3 Závislost legalizace na zdrojovém trestném činu

Právě druh zdrojového trestného činu ovlivňuje způsob legalizace výnosů z trestné činnosti. Kupříkladu pachatelé podvodů páchaných v internetovém prostředí jako jsou podvodné e-shopy či inzeráty budou výnosy z této trestné činnosti pravděpodobně legalizovat přes internet, ať už prostřednictvím internetového bankovníctví nebo kryptoměn.

Pachatelé páchající trestnou činnost spojenou s omamnými a psychotropními látkami, trestný čin nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, budou výnosy z této nelegální činnosti legalizovat mícháním nelegálních příjmů s příjmy z prodeje zboží v obchodech či restauracích a umělé

²⁰ DVORÁK, Vratislav. *Ekonomické a kriminální aspekty legalizace výnosů z trestné činnosti*. 1. vyd. Praha: Pro potřeby nakl. Ivan Fojt vydala Scientia, spol. s r. o., 2010. ISBN 978-80-86960-63-0, str. 21–24.

NĚMEC, Miroslav. *Organizovaný zločin, Aktuální problémy organizované kriminality a boje proti ní*. 1. vyd. Praha: Naše vojsko, 1995. ISBN 80-206-0472-3, str. 150–151.

navyšování obratu. Toto je typické pro vietnamskou komunitu, která žije v České republice. Následně zisky z trestné činnosti posílají rodinám do Vietnamu po malých částkách, aby žádná z institucí nepojala podezření, že jde o legalizování výnosů z trestné činnosti.

Rovněž u pachatelů daňových trestných činů, jako je například zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné povinné platby podle § 241 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, nebo nesplnění oznamovací povinnosti v daňovém řízení podle § 243 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, lze předvídat způsob legalizace výnosů z této trestné činnosti prostřednictvím vlastních společností nebo společností, které jsou právě specializované na legalizaci.

2.4 Pachatelé a jejich stopy

V případě trestného činu legalizace výnosů z trestné činnosti je zapotřebí mít na paměti, že jde o specifický trestný čin. Trestný čin legalizace výnosů z trestné činnosti je převážně vázán na jinou trestnou činnost, tzv. zdrojový trestný čin. Legalizací se rozumí proces činností směřující k proměně příjmů pocházejících z trestné činnosti na takové majetkové hodnoty, aby bylo zřejmé, že byly nabyty v souladu se zákonem. Pokud by zisk z trestné činnosti nebyl legalizován, odhalení pachatelů by bylo mnohonásobně vyšší.

2.4.1 Pachatelé

Trestného činu legalizace výnosů z trestné činnosti se zpravidla dopouští pachatelé, kteří jsou vzdělaní v ekonomickém, právním či obchodním odvětví nebo alespoň mají určité znalosti v těchto oborech, jelikož je jejich cílem, aby byli důvěryhodní. Proto není divu, že pachatelem je zpravidla osobou bez kriminální minulosti. Pachatelé, kteří již mají záznamy v trestním rejstříku a potřebují zlegalizovat výnosy z trestné činnosti, pak k procesu legalizace využívají třetí osoby, takzvané „bílé koně“. Ti proces legalizace provedou zpravidla za úplatu či podíl z legalizovaného výnosu z trestné činnosti. Pachatelé legalizace výnosů

z trestné činnosti jsou i představitelé vážených profesí. Mám na mysli advokáty, notáře nebo účetní, kteří během spolupráce se zločineckou skupinou zajišťují objektivní důvěryhodnost, čímž zločinecká skupina zůstává v anonymitě.

Jak již bylo zmíněno, pro hospodářskou kriminalitu je typickým pachatelem bezúhonná osoba, která je vzdělaná v oboru právníckého, ekonomického či obchodního a má tak znalosti týkající se problematiky v této oblasti. Pachatelé tak na veřejnost působí jako úspěšní, důvěryhodný a spořádaní občané.²¹

Při vyšetřování trestného činu legalizace výnosů z trestné činnosti je podstatné zjistit, zda se jedná o pachatele jako jednotlivce páchající trestnou činnost nebo zda jde o organizovanou skupinu. Pakliže se jedná o organizovanou skupinu je zapotřebí zjistit, zda tato organizovaná skupina kromě legalizace páchá také zdrojový trestný čin. Pokud je pachatelem organizovaná skupina, která se zaměřuje pouze na legalizaci výnosů z trestné činnosti, tak tyto pachatelé není vůbec snadné odhalit, jelikož jejich činnost je prováděna na profesionální úrovni. Pro tyto pachatele je hlavním motivem zisk, stejně tak tomu je u pachatelů jiné hospodářské trestné činnosti nebo dokonce některé z obecné trestné činnosti jako je třeba loupež. Pachateli páchající legalizaci na profesionální úrovni jsou osoby znalé legislativy, platebních služeb, bankovníctví atd. Jejich zisky jsou přimíchávány se zisky z vlastního podnikání. Tito pachatele nemají se zdrojovým trestným činem nic společného a ani dokonce nechtějí vědět způsob nabytí zisku, který následně legalizují. To jsou hlavními důvody, proč tyto pachatelé jsou daleko hůře odhaleni nebo dokonce jim nehrozí žádné riziko odhalení i přesto, že jsou odhaleni pachatelé zdrojového trestného činu, jelikož mezi způsobem, jakým legalizují zisky z trestné činnosti, a zdrojovým trestným činem, neexistuje žádné spojení a je velmi obtížné prokázat skutečnost, že legalizují oné výnosy z konkrétní trestné činnosti.²²

²¹ MUSIL, Jan, Zdeněk KONRÁD a Jaroslav SUCHÁNEK. *Kriminalistika*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2004. ISBN 80-7179-878-9, str. 483.

²² Professional money laundering. [online] [cit. 28.01.2023]. Dostupné z: <https://fintelekt.com/wp-content/uploads/2019/04/ProfMoney.pdf>.

Finanční analytický úřad [online] [cit. 28.01.2023]. Dostupné z: <https://www.financnianalytickurad.cz/files/profesionalni-prani-penez-aneb-legalizace-vynosu-z-trestne-cinnosti-v-rukou-expertu.pdf>.

Pro pachatele legalizace je typická dlouhodobost páčání této nelegální činnosti. Nejde o jednorázové spáchání trestného činu jako tomu je například u násilných trestných činů. Pachatelé legalizace svou trestnou činnost opakují, snaží se vymyslet nové metody a to takové, aby způsob legalizace byl pro ně co nejlépe proveditelný a zároveň, aby nebyly snadno zjištěné orgány činnými v trestním řízení.

2.4.2 Stopy pachatelů

Vyhledávání a zajišťování stop je hlavním a nejdůležitějším úkolem kriminalistické praxe. Objasnění trestného činu závisí na úspěšném procesu vyhledání a zajištění kriminalistických stop, které po vyhodnocení by měli odpovědět na základní kriminalistické otázky (kdo skutek spáchal; co se stalo; kdy ke skutku došlo; kde ke skutku došlo; jakým způsobem byl skutek spáchán; čím byl spáchán, jaké nástroje byly použity; proč, jaký byl motiv pachatele). Kriminalistické stopy v souvislosti s hospodářskou kriminalitou, do které zahrnujeme trestný čin legalizace výnosů z trestné činnosti, jsou atypické, než je tomu u většiny trestných činů, u nichž se vychází především z místa činu a jeho ohledáním a následným zajištěním stop. Stopy trestného činu legalizace výnosů z trestné činnosti jsou nejčastěji zajišťovány v listinné nebo elektronické podobě na základě zaslaných žádostí. Dále mohou být stopy legalizace zajištěny během domovních prohlídek či prohlídkách jiných prostor a pozemků.

Stopy v podobě listinných důkazů jsou např. různé písemnosti, smlouvy, osobní deníky/diáře, faktury či výpisy z bankovních účtů apod.

U stop digitální jde o informace z různých digitálních uložišť, kamerové záznamy, fotografie, audio nahrávky, další informace v počítačích a mobilních telefonech.

Ne méně důležité jsou stopy paměťové, jedná se o výpovědi svědků či poškozených. U paměťových stop je však důležité je zajistit co nejdříve, a to

vzhledem k paměti a schopnosti nositele paměťové stopy co nejpřesněji skutečnosti vyjádřit.

V poslední řadě stopy u legalizace výnosů z trestné činnosti zajišťujeme prostřednictvím operativně pátracích prostředků a podpůrných operativně pátracích prostředků. Jde o zjištění skutečností získané odposlechem a záznamem telekomunikačního provozu nebo sledováním osob a věcí.²³

2.4.2.1 Zajišťování stop

Pokud jde o listinné důkazy tak způsob jejich zajištění je in-natura. Je nezbytné tyto důkazy řádně popsat, svázat, očíslovat, a to z důvodu toho, aby nebyly zaměněny a před soudem nebyla zpochybněna jejich hodnota. Dokumentace těchto důkazů se provádí fotograficky nebo na videozáznam s pořadovým číslem stopy a přiloženým měřítkem.

Digitální důkazy zajišťujeme buď tak, že zajistíme celý přístroj in-natura, na jehož uložení se tyto důkazy nachází. Nebo pouze vytvořením kopie uložených dat na externí uložení (flashdisk, harddisk).

Stopy zajišťuje kriminalistický technik, který následně provádí dokumentaci stop, ať už fotograficky či na videozáznam, za účasti nezúčastněné osoby. Je nezbytné, aby byl zdokumentován stav zajištěné věci. Mám na mysli, jejich poškození či jiné identifikační znaky jako výrobní číslo atd.

²³ MUSIL, Jan, Zdeněk KONRÁD a Jaroslav SUCHÁNEK. *Kriminalistika*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2004. ISBN 80-7179-878-9, str. 484.

3 Metodika vyšetřování legalizace výnosů z trestné činnosti

Metodikou se rozumí proces kriminalistických postupů za účelem zjištění pachatele trestného činu, zjištění způsobu jeho spáchání, objasnění jeho motivu a v poslední řadě dopadení pachatele a prokázání, že trestný čin spáchala konkrétní osoba.

3.1 Zvláštnosti podnětů k vyšetřování

Podněty k zahájení úkonů trestního řízení pro podezření ze spáchání trestného činu legalizace výnosů z trestné činnosti mohou být na základě vlastní činnosti policejního orgánu, oznámení od státního orgánu (FAÚ) nebo na základě oznámení od fyzických či právnických osob, což se v praxi vyskytuje velice zřídka.

3.1.1 Vlastní činnosti

Na základě podnětu vlastního zjištění policejního orgánu pro zahájení trestního řízení pro trestný čin legalizace výnosů z trestné činnosti je právě jiné trestní řízení pro trestný čin, ze kterého pocházejí legalizované výnosy z trestné činnosti. Právě během vyšetřování zdrojového trestného činu se zjistí, že pachatelé se snaží zastříti původ zisků, které pocházejí z oného trestného činu. K tomuto zjištění využívají policejní orgány operativně pátrací činnost podle trestního řádu. Jde především o sledování osob a věcí podle ustanovení § 158d zákona č. 141/1961 Sb., trestním řádu, a odposlech a záznam telekomunikačního provozu podle ustanovení § 88 téhož zákona. Takto zjištěné skutečnosti o trestném činu pak policejní orgány využívají k následujícím úkonům jako jsou výslechy osob, provedení finančního šetření k těmto osobám nebo domovní prohlídky, prohlídky jiných prostor, během nichž mohou být zajištěny věci pro důkazní účely.²⁴

3.1.2 Oznámení od státního orgánu FAÚ

Nejčastěji se v praxi setkáváme s přijetím oznámení od finančního analytického úřadu (dále jen FAÚ) o podezřelém obchodu na základě ustanovení § 18 zákona č. 253/2008 Sb., zákon o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné

²⁴ MUSIL, Jan, Zdeněk KONRÁD a Jaroslav SUCHÁNEK. *Kriminalistika*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2004. ISBN 80-7179-878-9, str. 485.

činnosti a financování terorismu. Na základě tohoto oznámení je zpočátku stěžejní zjistit, zda jsou finanční prostředky podezřelé transakce ze strany FAÚ na bankovním účtu zablokovány a následně zajistit souhlas státního zástupce. Pokud tomu tak není, policejní orgán vydá usnesení ve smyslu ustanovení § 79a zákona č. 141/1961 Sb., trestního řádu, adresované bance, na které se nachází finanční prostředky pocházející z trestné činnosti. Tento úkon by měl být realizován neprodleně po oznámení, pokud existuje možnost finanční prostředky získané trestnou činností zajistit, neboť postupně s plynutím času se zvyšuje pravděpodobnost, že pachatel peníze z daného účtu nenávratně převede na jiný bankovní účet či provede výběr hotovosti.

Zajištění výnosu dle ustanovení § 79a zákona č. 141/1961 Sb., trestního řádu, je možné pouze pokud byly zahájeny úkony trestního řízení podle § 158 odst. 3 zákona č. 141/1961 Sb., trestního řádu. Z tohoto vyplývá, že zajištění výnosu podle uvedeného ustanovení je možné pouze v souvislosti s trestným činem. Toto oprávnění lze využít pouze na tuzemské bankovní účty, nikoli na bankovní účty vedené např. u společnosti Raiffeisenbank v zahraničí, u nichž se zajištění finančních prostředků vyžadují prostřednictvím mezinárodní spolupráce, což je zdlouhavé a vzhledem k tomu s velkou pravděpodobností neproveditelné, jelikož pachatel má dostatek času finanční prostředky z trestné činnosti přeposlat na jiný bankovní účet či je vybrat. Pro vydání rozhodnutí o zajištění finančních prostředků na bankovním účtu není podstatné vědět, kdo je majitelem daného bankovního účtu. Podle ustanovení § 79a zákona č. 141/1961 Sb., trestního řádu, není možné zajistit jakékoliv finanční prostředky na jakémkoliv bankovním účtu pachatele. Toto je možné podle ustanovení § 79g zákona č. 141/1961 Sb., trestního řádu, postup je však stejný. Podle ustanovení § 79a téhož zákona lze zajistit pouze takové finanční prostředky, které byly od poškozeného na základě určitého podvodného vylákání převedeny na jiný bankovní účet. K rozhodnutí o zajištění věci potřebuje policejní orgán souhlas státního zástupce. Předchozího souhlasu není třeba v naléhavých případech, které nesnesou odkladu. Vydané usnesení o zajištění věci bez předchozího souhlasu státního zástupce se doručí do 48 hodin státnímu zástupci, který buď následně vysloví souhlas s ním, nebo jej zruší. Mimo standardní pracovní dobu (od 07:00h do 15:00h ve všední dny) jsou na okresních

státních zastupitelství zřízeny dosahy. Po doručení usnesení o zajištění věci je banka povinna neprodleně zajištění realizovat, ať už byl s usnesením vydán předchozí souhlas státního zástupce či nikoliv. Pokud se usnesení vydává bez předchozího souhlasu, tak v odůvodnění usnesení je nutno tuto skutečnost odůvodnit například tím, že věc nesnesla odkladu a bylo nutné věc zajistit bez dalších časových prodlev. Jakmile banka zajistí požadované finanční prostředky na daném bankovním účtu, tak zpracovatel tuto skutečnost zadá do IS ETR do záložky „Věc“ v daném čísle jednacím a statisticky vykáže. Zapisuje se vždy skutečně zajištěná výše finančních prostředků na bankovním účtu zaokrouhlená na celé koruny. (postup dle PPP č. 23/2022). Poté co policejní orgán zjistí majitele bankovního účtu, na kterém byly zajištěny finanční prostředky, je nutné majiteli tohoto bankovního účtu prokazatelně doručit dané usnesení o zajištění finančních prostředků.²⁵

Z výše uvedeného je realizace zajištění finančních prostředků na bankovních účtech shrnout v několika následujících bodech:

1. Zahájení úkonů trestního řízení dle § 158 odst. 3 tr. řádu.
2. Vyžádání předběžného souhlasu se zajištěním na OSZ (pokud úkon nesnese odkladu, lze i bez souhlasu).
3. Vydání usnesení o zajištění věci dle § 79a odst. 1 tr. řádu.
4. Odeslání usnesení o zajištění věci dle § 79a odst. 1 tr. řádu a žádosti o sdělení k zajištění finančních prostředků na účtu příslušné bance datovou zprávou (mimo pracovní dobu prostřednictvím podatelny operačního důstojníka).
5. Odeslání usnesení o zajištění věci dle § 79a odst. 1 tr. řádu na OSZ (doručit do 48 hodin, pokud nebyl vydán předběžný souhlas).
6. Zapsat skutečnou výši zajištění do záložky „Věc“ v IS ETR a následně hodnotu statisticky vykážat

²⁵ Doporučené postupy při přijímání oznámení v souvislosti s kyberkriminalitou [online] [cit. 29.01.2023]. Dostupné z: <https://a-portal.pcr.cz/nrskpv/ohk/sfs/SitePages/DomovskaStranka.aspx>.

7. Po zjištění majitele příslušného bankovního účtu doručit usnesení o zajištění.

Dále policejní orgán provádí šetření v souvislosti s trasováním finančních toků, tzn. zjištění skutečností o způsobu vybírání či přeposílání finančních prostředků. Při vybírání finanční hotovosti je nutné zajistit kamerové záznamy či fotografie z bankomatů, ze kterých bylo vybíráno.

3.1.2.1 Spolupráce PČR s FAÚ

Na základě uzavřené dohody o poskytování informací a o dalších součinnostech, jakož i pro eliminaci legalizace výnosů z trestné činnosti, jejímž plněním byl za Policii České republiky určen úřad služby kriminální policie a vyšetřování Policejního prezidia České republiky (dále jen ÚSKPV), došlo na počátku roku 2021 k nastavení rozšířené spolupráce mezi FAÚ a ÚSKPV. Účelem této rozšířené spolupráce bylo nastavení součinnosti v případech, v nichž dojde k neoprávněným převodům peněžních prostředků z bankovního účtu poškozeného na cílový bankovní účet, a to v době, kdy je všeobecně obtížné zamezit pachatelům v dalších převodech peněžních prostředků, tj. zejména mimo běžnou pracovní dobu. V průběhu října roku 2022 ÚSKPV dospělo k závěru, po dohodě s FAÚ, o nutnosti další aktualizace a upřesnění nastavení některých podmínek této spolupráce, a to z důvodu velmi omezených personálních kapacit FAÚ. Jde právě o dvě podmínky, jako je navýšení způsobené škody (původně 500.000,-Kč; nově 1.000.000,-Kč) a další aktualizovanou podmínkou je, že pokud odčerpaná částka byla rozdělena do více transakcí, tak aby jedna z těchto transakcí byla alespoň nejméně 500.000,-Kč.

V případech, že dojde k trestnímu oznámení o napadení bankovního účtu a převod peněžních prostředků splňuje současně následující podmínky:

- Jde o převod peněz, který není starší více jak 24 hodin – počítáno od posledního příkazu,
- Jde o škodu, která převyšuje 1.000.000,-Kč – v případě, že je tato odčerpaná částka rozdělena do více transakcí, pak je další podmínkou, aby

alespoň jedna z těchto transakcí byla nejméně 500.000,-Kč ve prospěch jednoho bankovního účtu.

- Cílový účet je veden českou bankou (v případě států Evropské unie je možné věc konzultovat s pracovníkem ÚSKPV, v případě států ležících mimo Evropskou unii je snaha o zajištění finančních prostředků cestou FAÚ nerealizovatelná.

Pokud trestní oznámení o napadení bankovního účtu splňuje všechny výše uvedené podmínky, tak policejní orgán, který takové oznámení přijímá, kontaktová ÚSKPV z odboru hospodářské kriminality na telefonním čísle +420 603 190 070. Pracovník ÚSKPV předané informace o takovém trestním oznámení převezme, vyhodnotí a bude-li splňovat požadované podmínky, předá informaci pracovníkovi FAÚ, za účelem provedení případných opatření v rozsahu zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu. Zda bude vyžádána spolupráce s FAÚ vždy rozhoduje ÚSKPV.

Před informováním ÚSKPV je třeba, aby policejní orgán disponoval informacemi o níže uvedených skutečnostech:

1. Číslo jednacích, pod kterým je předmětné trestní oznámení zpracováno
2. Jméno, příjmení a datum narození poškozeného
3. Číslo napadeného bankovního účtu/účtů
4. Číslo cílového bankovního účtu/účtů
5. Konkrétní informace o předmětných peněžních transakcích (např. výše převedených peněžních prostředků, zda peněžní prostředky byly odčerpány z napadeného účtu v několika transakcích)

3.2 Finanční šetření

Finanční šetření se provádí za účelem vyhledávání, zjištění a následného zajištění výnosů z trestné činnosti. Proto byl v roce 2011 vydán interní akt, čímž je závazný pokyn policejního prezidenta č. 174/2011 ze dne 12. září 2011 k provádění finančního šetření, aby byl sjednocen postup policejní orgánů zabývajících se problematikou legalizace výnosů z trestné činnosti. Shora uvedený závazný pokyn policejního prezidenta byl aktualizován pokynem policejního prezidenta

č. 218/2018 ze dne 19. října 2018. Tento pokyn upravuje způsob provedení finančního šetření, zajišťování výnosů z trestné činnosti a s tím spojené další úkony v trestním řízení za účelem vyhledávání, prověřování a vyšetřování trestného činu legalizace výnosů z trestné činnosti, legalizace výnosů z trestné činnosti z nedbalosti a další plnění úkolů stanovených dohodou o součinnosti během plnění úkolů v trestním řízení při výkonu rozhodnutí o zajištění majetku či věcí v trestním řízení podle zákona č. 279/2003 Sb., o výkonu zajištění majetku a věcí v trestním řízení a o změně některých zákonů.

Jak bylo v předchozím odstavci nastíněno, pod pojmem finanční šetření chápeme proces vyhledávání, dokumentace a zajišťování výnosů z trestné činnosti nebo náhradní hodnoty a vyhotovení majetkového profilu pachatelů pro účely zajištění výkonu trestu či ochranného opatření nebo zajištění nároku poškozeného v trestním řízení, a následující úkoly spojené se správou takto zajištěného majetku.

Finanční šetření se dělí dle rozsahu a způsobu provedení. Rozděluje se na zkrácené finanční šetření, které je zaměřeno na vyhledávání, dokumentaci a zajišťování výnosů z trestné činnosti a důkazů k trestní věci. Dále se jedná o komplexní finanční šetření, které zahrnuje mimo zkráceného finančního šetření další úkoly jako je zpracování analýz a podrobného majetkového profilu prověřovaných osob a zajištění důkazů k trestní věci. V jakém rozsahu se provede finanční šetření je v závislosti na závažnosti trestné činnosti a potřebách trestního řízení.

Dále dělíme finanční šetření z hlediska taktiky, zásad a postupu. Jedná se o přípravnou, zajišťovací a závěrečnou fázi.

Přípravná fáze obsahuje zpravidla vymezení subjektů, jejichž se finanční šetření týká. Jedná se o prověřované osoby. Zjištění základních informací dostupných z trestního spisu. Dále informací zjištěné z veřejných zdrojů a policejních databází. Dále tato fáze obsahuje operativní šetření za užití podpůrných operativně pátracích prostředků, případně operativně pátracích prostředků či dalších jiných

procesních úkonů. Přípravná fáze v poslední řadě obsahuje dosud zjištěné informace, například z provedených výsledků nebo úkonů, jako je například domovní prohlídka.

Zajišťovací fázi se vyhledaný majetek pocházející z trestné činnosti, případně náhradní hodnota, zajišťuje dle příslušných paragrafových ustanovení trestního řádu.

Závěrečná fáze finančního šetření obsahuje popis dosud všech provedených úkonů a popis všech zjištěných informací v rámci finančního šetření, které se uvádějí do závěrečné zprávy tohoto šetření. Závěrečná zpráva předmětného šetření obsahuje popis skutku, právní kvalifikaci, osoby prověřované, jejich majetek, čímž je myšleno movitý a nemovitý majetek, zprávy z bankovních institucích, pojišťoven, exekutorských úřadů apod. V poslední řadě závěrečná zpráva obsahuje informace o provedených úkonech, výčet použitých zajištění, jak bylo se zajištěným majetkem naloženo.

Dle výše uvedeného závazného pokynu policejního prezidenta „finanční šetření provádí policista, který vede trestní řízení, kde byla způsobena majetková újma, či byl získán majetkový prospěch, již od doby zahájení úkonů trestního řízení důsledně zjišťuje a zajišťuje výnosy z trestné činnosti a zvažuje možnost zajištění majetku pro účely zajištění náhradní hodnoty, pro účely uspokojení oprávněných nároků poškozeného nebo pro účely uložení majetkových trestních sankcí, pro tyto účely posuzuje vhodnost provedení finančního šetření, případně rozsahu a způsobu jeho provedení. Finanční šetření lze provádět i před zahájením úkonů trestního řízení v okamžiku, kdy policejní orgán zjistí skutečnosti nasvědčující tomu, že majetkový prospěch určité osoby může být výnosem z trestné činnosti. V případech, kdy je po vyhodnocení na místě provedení finančního šetření, a jedná se o provádění finančního šetření rozsáhlejšího charakteru, které není v silách zpracovatele, může požádat o jeho provedení specialistu organizačního

*článku nebo útvaru policie, v rámci, kterého je zařazen, nebo příslušné specializované pracoviště.*²⁶

²⁶ *Závazný pokyn policejního prezidenta ze dne 12. září 2011 č. 174/2011 k provádění finančního šetření v trestním řízení v posledním znění. [online]. Policejní prezident, 2011 [cit. 22.11.2022]*

4 Odčerpávání výnosů z trestné činnosti

Jedná se o proces, kterým orgány činné v trestním řízení dohledávají legalizovaný majetek, odčerpají jej z držení neoprávněné osoby a v konečné fázi jej navrátí oprávněné osobě.

Aby orgány činné v trestním řízení k tomuto dospěly v rámci a mezích zákona, postupují podle právních předpisů, kterými jsou především zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád, který právě stanoví postup trestního řízení. Podle tohoto právního předpisu můžeme rozlišovat čtyři důvody, proč zajišťovat legalizovaný majetek. Jsou jimi:

1. Zajištění věci pro důkazní účely, tedy podle ustanovení § 78 a ustanovení § 79 zákona č. 141/1961 Sb., trestního řádu
2. Zajištění věci k uspokojení nároku poškozeného podle ustanovení § 47 až ustanovení § 49 zákona č. 141/1961 Sb., trestního řádu
3. Zajištění věcí jako nástroje trestné činnosti, výnosu z trestné činnosti či náhradní hodnoty podle ustanovení § 79a až ustanovení § 79g zákona č. 141/1961 Sb., trestního řádu
4. Zajištění věci při předpokládaném uložení sankce majetkové charakteru podle ustanovení § 344a, ustanovení § 347, ustanovení § 358b zákona č. 141/1961 Sb., trestního řádu

Výše uvedené důvody naplňují základní cíle trestního práva. Tedy provedení důkazu, obnovení vztahů narušených trestným činem mezi pachatelem a poškozeným, a v poslední řadě potrestání pachatele.²⁷ Těmto důvodům se podrobněji budu zabývat v následujících kapitolách.

Oprávnění zajištění výnosů z trestné činnosti či náhradní hodnoty z výše uvedených důvodů lze uskutečnit v jakékoliv fázi trestního řízení. Není tedy podmínkou, aby bylo předem vydáno usnesení o zahájení trestního stíhání podle

²⁷ VÍTKOVÁ, Petra. *Zajištění nástrojů trestné činnosti a výnosů z trestné činnosti a náhradní hodnoty podle § 79a až § 79g trestního řádu*. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. ISBN 978-80-7598-551-4, str. 23

ustanovení § 160 odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád. Toto oprávnění lze tedy i využít v přípravném řízení čili po zahájení úkonů trestního řízení podle ustanovení § 158 odst. 3 zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád. Jinými slovy lze toto oprávnění využít jak ve fázi prověřování, tak ve fázi vyšetřování, dokonce i v řízení před soudem. V praxi se však setkáváme se zajištěním výnosů z trestné činnosti či náhradní hodnoty v přípravném řízení, ve fázi prověřování a je tomu tak z následujících důvodů.

Jednak z důvodu toho, že oprávnění zajištění výnosu z trestné činnosti či náhradní hodnoty z výše uvedených důvodů vychází z podstaty „předstižného“ úkonu, jedná se o oprávnění, jehož hlavním cílem je zabránit nakládání s majetkem pachatele nebo jiné osoby. Jde tedy o předběžné opatření v trestním řízení do té doby, než o zajištěné věci bude možné rozhodnout. Aby toto bylo účinné, je třeba aby orgány činné v trestním řízení věc zajistili ve chvíli, kdy se o takovém majetku dozví.

Dalším důvodem, který vychází z podstaty přípravného řízení, je prokázat, že se prověřovaný skutek stal, jedná se o trestný čin a spáchala ho konkrétní osoba.

Využití oprávnění podle ustanovení § 79a až § 79g zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád, je závislé na tom, zda zjištěné skutečnosti nasvědčující tomu, že předmětná zajištěná věc je nástrojem trestné činnosti či výnosem z trestné činnosti nebo náhradní hodnotou.²⁸

K problematice odčerpávání výnosů z trestné činnosti byl přijat zákon č. 279/2003 Sb., o výkonu zajištění majetku a věcí v trestním řízení a o změně některých zákonů. Tento zákon určuje postup při zajišťování a následnou správu hmotného či nehmotného majetku zajištěného v rámci trestního řízení.

²⁸ VÍTKOVÁ, Petra. *Zajištění nástrojů trestné činnosti a výnosů z trestné činnosti a náhradní hodnoty podle § 79a až § 79g trestního řádu*. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. ISBN 978-80-7598-551-4, str. 45

Výnosy z trestné činnosti, které náleží pachateli trestného činu, lze odčerpat dvojím způsobem, a to způsobem přímým nebo nepřímým. Přímý způsob lze použít v těch případech, kde je výnos identifikován jako konkrétní věc či jiná majetková hodnota, kterou pachatel získal trestným činem. V tomto případě je tato věc přímo odčerpána orgány činnými v trestním řízení jako výnos z trestné činnosti, přičemž takto odčerpaný výnos se v průběhu trestního řízení vrátí původnímu majiteli nebo přejde na základě rozhodnutí příslušného soudu do vlastnictví státu. Nepřímý způsob odčerpání výnosů je možný realizovat v tom případě, kdy výnos z trestné činnosti nelze identifikovat jako konkrétní věc či jinou majetkovou hodnotu, nebo byl výnos zničen, poškozen, zcizen apod. Výnos je pak pachateli odčerpán spolu s jeho legálním majetkem.²⁹

K odčerpání nástrojů trestné činnosti a výnosů z trestné činnosti, případně náhradní hodnoty za ně, dochází výhradně na základě soudního rozhodnutí, kterým může být uložen trest propadnutí zajištěné věci dle ustanovení § 70 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, či trest propadnutí náhradní hodnoty dle ustanovení § 71 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. Soud může případně uložit ochranné opatření, jedná se o zabrání věci dle ustanovení § 101 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, nebo zabrání náhradní hodnoty dle ustanovení § 102 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

4.1 Vydání a odnětí věci

Vydání věci je upraveno v ustanovení § 78 zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád. Ustanovení § 78 pojednává o tom, že *„kdo má u sebe věc, která může sloužit pro důkazní účely, je povinen ji na vyzvání předložit soudu, státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu; je-li nutno pro účely náležitého zjištění skutečností důležitých pro trestní řízení zajistit, je povinen takovou věc na vyzvání těmto orgánům vydat. Při vyzvání je třeba ho upozornit na to, že nevyhoví-li výzvě, může být věc odňata, jakož i na jiné následky nevyhovění (§ 66, tedy na možnost uložení pořádkové*

²⁹ DVOŘÁK, Vratislav. *Výnosy z trestné činnosti*, vyd. Praha: Pro potřeby nakladatelství Mgr. Ivan Fojt vydala Scientia, 2010. ISBN 978-80-86960-67-8, str. 166

pokuty až ve výši 50.000,-Kč). *Vyzvat k předložení nebo vydání věci je oprávněn předseda senátu, v přípravném řízení státní zástupce nebo policejní orgán.*“

Ustanovení § 79 zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád, pojednává o odnětí věci a je zde uvedeno, že *„nebyla-li věc, která může sloužit pro důkazní účely, na vyzvání předložena nebo vydána tím, kdo ji má u sebe, může mu být na příkaz předsedy senátu a v přípravném řízení na příkaz státního zástupce nebo policejního orgánu odňata. Policejní orgán potřebuje k vydání takového příkazu předchozí souhlas státního zástupce; bez předchozího souhlasu může být příkaz policejním orgánem vydán jen tehdy, jestliže nelze předchozího souhlasu dosáhnout a věc nesnese odkladu.*“

Jak již bylo zmíněno v předchozí kapitole, oprávnění vydání a odnětí věci mohou být uplatněny ještě před zahájením trestního stíhání podle ustanovení § 160 odst. 1 zák. č. 141/1961 Sb., trestní řád, tedy ve fázi prověřování. Výzvě k vydání věci je povinen vyhovět každý, kdo má předmětnou věc u sebe, ať už je v procesním postavení prověřovaného/podezřelého/obviněného, svědka či poškozeného bez ohledu na to, zda jsou vlastníkem předmětné věci či nikoliv. Jestliže dotyčná osoba, která byla vyzvána orgánem činným v trestním řízení k vydání věci, této výzvě nevyhoví, přichází v úvahu odnětí předmětné věci. Odnětí věci lze uskutečnit za předpokladu, že byl dán předchozí souhlas dozorcího státního zástupce. Předchozího souhlasu není třeba, jestliže předchozího souhlasu nelze dosáhnout a věc nesnese odkladu. Pokud dochází k odnětí věci během domovní prohlídky nebo osobní prohlídky, anebo prohlídky jiných prostor a pozemků, není třeba vydávat zvláštní příkaz k odnětí věci, jelikož tento je již obsažen v soudním příkazu k provedení příslušné prohlídky dle trestního řádu.³⁰

4.2 Zajištění nároku poškozeného

Ustanovení § 47 zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád, je uvedeno, že *„byla-li poškozenému způsobena trestným činem škoda nebo nemajetková újma, nebo*

³⁰ DVOŘÁK, Vratislav. *Výnosy z trestné činnosti*, vyd. Praha: Pro potřeby nakladatelství Mgr. Ivan Fojt vydala Scientia spol. s r. o., 2010. ISBN 978-80-86960-67-8, str. 151

získal-li obviněný takovým trestným činem na jeho úkor bezdůvodné obohacení, lze nárok až do pravděpodobné výše škody nebo nemajetkové újmy nebo až do pravděpodobného rozsahu bezdůvodného obohacení zajistit na majetku obviněného. Zajišťovat nelze nárok, který nelze v trestním řízení uplatnit. K zajištění nelze užít majetek, který je podle zvláštního právního předpisu vyloučen z výkonu rozhodnutí o zajištění. O zajištění podle odstavce 1 rozhoduje soud na návrh státního zástupce nebo poškozeného, v přípravném řízení státní zástupce na návrh poškozeného. V přípravném řízení může nárok státní zástupce nárok zajistit i bez návrhu poškozeného, vyžaduje-li to ochrana jeho zájmů, zejména hrozí-li nebezpečí z prodlení.“

Tohoto ustanovení je oprávněn využít pouze poškozený, který má ze zákona nárok na náhradu způsobené škody trestným činem od obviněného. Jen poškozený je oprávněn navrhnout soudu, aby v odsuzujícím rozsudku obžalovanému uložil povinnost nahradit v penězích škodu nebo nemajetkovou újmu, jež mu byla trestným činem způsobena, nebo vydat bezdůvodné obohacení, které obžalovaný na úkor poškozeného trestným činem získal.³¹

Způsobená škoda musí být způsobilá stát se předmětem občanskoprávního řízení, kterou lze uplatnit žalobním návrhem, aby ji soud mohl přiznat. Z toho plyne, že tyto podmínky nespĺňuje například vylákání či neuhrazení finanční částky z daňových deliktů, nezaplacení výživného, protože se nejedná o dluh ze škody spáchané trestným činem, ale dluhem z nespĺněné daňové povinnosti.³²

Nárok poškozeného podle ustanovení § 47 zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád, lze uplatnit na majetku obviněného, a to pouze do výše způsobené škody trestným činem. V praxi pro naplnění tohoto práva poškozeného představuje nemalé potíže. U hospodářské trestné činnosti, u níž je dlouhodobě prováděno prověřování a pachatelé hospodářské trestné činnosti jsou chytří, vzdělaní, tak předpokládají,

³¹ § 43 odst. 3 zákona č. 141/1961 Sb., *trestní řád* v posledním znění. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 22.01.2023]

³² DVORÁK, Vratislav. *Výnosy z trestné činnosti*, vyd. Praha, Pro potřeby nakladatelství Mgr. Ivan Fojt vydala Scientia, 2010. ISBN 978-80-86960-67-8, str. 147

že budou prověřováni policejními orgány, proto se snaží různými způsoby svůj majetek ukrýt, zatížit či převést, aby jejich majetek byl z dosahu orgánů činných v trestním řízení, čímž je právo poškozeného na náhradu způsobené škody z majetku obviněného zmařeno.

4.3 Zajištění věci dle § 79a – 79g trestního řádu

V ustanovení § 79a odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád, je uvedeno, že *„nasvědčují-li zjištěné skutečnosti tomu, že určitá věc je nástrojem trestné činnosti nebo výnosem z trestné činnosti, může předseda senátu a v přípravném řízení státní zástupce nebo policejní orgán rozhodnout o zajištění takové věci. Policejní orgán k takovému rozhodnutí potřebuje předchozí souhlas státního zástupce. Předchozího souhlasu státního zástupce není třeba v naléhavých případech, které nesnesou odkladu. Policejní orgán je v takovém případě povinen do 48 hodin své rozhodnutí předložit státnímu zástupci, který s ním buď vysloví souhlas, nebo je zruší. Proti rozhodnutí o zajištění je přípustná stížnost.“*

Ustanovení § 79c odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád, je uvedeno, že *„kdo má u sebe movitou věc, která může podléhat zajištění, je povinen takovou na vyzvání předsedy senátu a v přípravném řízení státního zástupce nebo policejního orgánu vydat; pokud ji nevydá, může mu být odňata. Na postup při vydání a odnětí movité věci se použijí obdobně § 78 a 79.“* Odstavec 5 téhož ustanovení je uvedeno, že *„rozhodnutí o zajištění věci podle § 79a ohledně movité věci, která byla vydána nebo odňata podle odstavce 1 anebo která byla ponechána na místě podle odstavce 2, musí být vydáno do 96 hodin od takového úkonu.“*

Lhůtu 96 hodin zákonodárce stanovil zřejmě z důvodu toho, aby zajištěná věc byla pod režimem zajištění v takové míře, aby byla zachována co největší míra právní jistoty osobě, které je věc zajišťována.³³

³³ VÍTKOVÁ, Petra. *Zajištění nástrojů trestné činnosti a výnosů z trestné činnosti a náhradní hodnoty podle § 79a až 79g trestního řádu*. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. ISBN 978-80-7598-551-4, str. 113

Na základě výše uvedených citovaných ustanovení je patrné, že mohou nastat dvě situace ohledně zajištění movité věci.

Jednou je taková situace, že orgán činný v trestním řízení ví, že movitá věc existuje, která by mohla být zajištěna, jelikož na základě již provedených úkonů je zřejmé, že se jedná o nástroj trestné činnosti či výnos z trestné činnosti nebo náhradní hodnoty za ně.³⁴ V praxi to vypadá následovně. Policejní orgán vydá usnesení dle § 79a odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád, aniž by měl předmětnou věc k dispozici. Následně policejní orgán toto usnesení doručí osobě, která má předmětnou věc v držení, a spolu s tímto doručením osobu vyzve k jejímu vydání. Následně mohou nastat dvě možnosti, jak dále postupovat v závislosti na jednání vyzvané osoby. Buď vyzvaná osoba spolupracuje a výzvě k vydání předmětné věci vyhoví. Policejní orgán pak sepíše protokol o vydání věci ve smyslu ustanovení § 78 zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád, s veškerými náležitostmi podle ustanovení § 55 zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád, a tímto se dostává zajištěná věc do faktického držení policejního orgánu. Anebo vyzvaná osoba výzvě k vydání předmětné věci nevyhoví, proto policejní orgán vyžádá předchozí souhlas s dozorujícím státním zástupcem k odnětí předmětné věci. Pokud je předchozí souhlas dosažen, tak policejní orgán předmětnou věc odejme, o čemž sepíše protokol ve smyslu ustanovení § 79 zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád, s veškerými náležitostmi podle ustanovení § 55 zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád. Předchozího souhlasu není třeba, jestliže předchozího souhlasu nelze dosáhnout a věc nesnese odkladu.

Druhou situací je, že orgán činný v trestním řízení o existenci movité věci, která může podléhat zajištění, neví až do okamžiku, kdy se s ní setká v rámci prováděného jiného úkonu trestního řízení. Jiným úkonem trestního řízení je především myšlena domovní prohlídka, osobní prohlídka nebo prohlídka jiných prostor a pozemků. Osoby, u niž jsou těmito úkony nalezeny movité věci podléhající zajištění, jsou povinny movitou věc na výzvu policejního orgánu vydat

³⁴ VÍTKOVÁ, Petra. *Zajištění nástrojů trestné činnosti a výnosů z trestné činnosti a náhradní hodnoty podle § 79a až 79g trestního řádu*. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. ISBN 978-80-7598-551-4, str. 111

podle ustanovení § 79c zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád. Skutečnost, že se zajištěná movitá věc dostala do držení policejnímu orgánu, se uvede do protokolu oné prohlídky, v rámci které byla zajištěna, přičemž je nutné dodržet lhůtu 96 hodin od provedení úkonu podle ustanovení § 79c odst. 5 zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád, a do uplynutí lhůty rozhodnout o předmětné věci.³⁵

Co se týče zajišťování nemovitých věcí, v praxi dochází k zajištění pouze k administrativnímu zajištění nemovitosti, jelikož nemovitou věc nelze přenést z místa na místo, aniž by byla porušena její podstata. Pojem nemovitá věc je definován v ustanovení § 498 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, jehož definice zní, že „nemovité věci jsou pozemky a podzemní stavby se samotným účelovým určením, jakož i věcná práva k nim, a práva, která za nemovité věci prohlásí zákon. Stanoví-li zákon, že určitá věc není součástí pozemku, a nelze-li takovou věc přenést z místa na místo bez porušení její podstaty, je tato věc nemovitá. Veškeré další věci, ať je jejich podstata hmotná nebo nehmotná, jsou movité.“ V praxi to tedy vypadá následovně. Orgán činný v trestním řízení zjistí, že nemovitá věc by mohla být zajištěna dle ustanovení § 79a odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád, vydá zajišťovací usnesení. Ve výrokové části tohoto usnesení je rovněž obsaženo omezovací právo s takovouto nemovitou věcí nakládat. Jelikož se jedná pouze o administrativní zajištění nemovité věci, je zapotřebí, aby nemovitá věc, které se zajištění týká, byla řádně a detailně popsána, aby bylo zřejmé, o jakou nemovitost se jedná.³⁶

4.4 Správa zajištěného majetku

V souvislosti s problematikou o správě zajištěného majetku v trestním řízení byl vydán interní akt PPP č. 23/2022 o správě majetku zajištěného v trestním řízení ze dne 11. února 2022. Tento pokyn stanoví úkoly a postup policejního orgánu při zajišťování majetku. Postup zajišťování majetku se odvíjí v závislosti na jeho kategorii, zda jde o hmotné movité věci či nemovitosti, peněžní prostředky,

³⁵ VÍTKOVÁ, Petra. *Zajištění nástrojů trestné činnosti a výnosů z trestné činnosti a náhradní hodnoty podle § 79a až 79g trestního řádu*. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. ISBN 978-80-7598-551-4, str. 113

³⁶ *Pokyn policejního prezidenta ze dne 11. února 2022 č. 23/2022 o správě majetku zajištěného v trestním řízení v posledním znění*. [online]. Policejní prezident, [cit. 30.01.2022].

virtuální měny nebo zaknihovaných cenných papírů. Pokyn dále stanovuje podmínky, za jakých okolností lze spravovat zajištěný majetek. Správou zajištěného majetku se rozumí prodej, vrácení, vydání či zničení zajištěného majetku.

5 Rozhovory s pracovníky SKPV OHK

Během psaní bakalářské práce byli kontaktováni pracovníci SKPV OHK, kteří se problematikou vyšetřování legalizace z výnosů z trestné činnosti zabývají, aby bylo zjištěno, zda se metodické postupy vyšetřování problematiky legalizace shodují se zmíněnými postupy či nikoli. Z oslovených pracovníků na řízený rozhovor přistoupili 3 pracovníci SKPV OHK. Jedná se o kolegy kpt. Bc. Tomáše Vohnika, služebně zařazen na Krajském ředitelství policie hlavního města Prahy; por. Bc Petra Fary, služebně zařazen na Územním odboru Chomutov v Ústeckém kraji; a vedoucího hospodářské kriminálky Územního odboru Louny v Ústeckém kraji, mjr. Bc. Roberta Plzáka. Těmto v rámci řízeného rozhovoru byly položeny otázky uvedené v příloze č. 1.

Výše jmenovaní na níže položené otázky shodně uvedli následující skutečnosti. Trestný čin legalizace výnosů z trestné činnosti se převážně váže na zdrojový trestný čin, kterým je v současné době v největší míře podvod. Jde převážně o podvody páchané prostřednictvím internetu jako jsou podvodné e-shopy nebo různé inzeráty o prodeji zboží. Z čehož vyplývá, že největší míra podnětů, že byl spáchán trestný čin legalizace z výnosů z trestné činnosti od oznámení poškozených ohledně zdrojového trestného činu podvodu. Málokdy přijde podnět od Finančního analytického úřadu a občas přijmou poznatek ze zahraničí prostřednictvím Interpolu. Na základě vlastního zjištění legalizaci nezjišťují, jelikož legalizace je ve většině případech spjata s jinou trestnou činností, se zdrojovým trestným činem, z jehož vyšetřování může vyjít najevo, že se pachatelé následně snaží zastříti pravý původ výnosů z dané trestné činnosti a nabyt zdání, že byl výnos nabyt v souladu se zákonem. A dále vzhledem k velkému nápadu trestné činnosti v Praze není uskutečnitelné vyhledávat legalizaci.

Při příjmu oznámení je stěžejní zjistit, zda došlo k odčerpání finančních prostředků, zda byl poškozený ve své bance a pokusil se neoprávněnou platbu s bankou řešit, zda byla neoprávněná platba zablokována či byla sepsána reklamace s bankou ohledně neoprávněné platby. Zda si změnil přístupová hesla do internetového bankovníctví, k e-mailové schránce či uživatelskému účtu na sociálních sítích. Pokud ztratil přístupy, zda tuto skutečnost nahlásil poskytovateli

dané služby. Pokud někde vyplnil nebo někomu nějakým způsobem sdělil údaje ke své platební kartě, zda ji nechal zablokovat.

V případě, že od oznamovatele či poškozené je při příjmu oznámení zjištěno, že došlo z jeho bankovního účtu k odčerpání finančních prostředků, je nutné, aby poškozený provedl okamžitou reklamaci na podvodnou transakci v příslušné bance. Banky ve smyslu AML zákona musí převodům zabránit, to však mohou pouze do té doby, kdy platba ještě nebyla zaúčtována, avšak i přesto banka prostřednictvím zprávy SWIFT může kontaktovat cílovou banku, aby zabránila dalším nakládáním s finančními prostředky. S poškozeným je pak sepsat formulář ohledně souhlasu s poskytnutím informací, na které se vztahuje bankovní tajemství, podle § 38 a násl. zákona č. 21/1992 Sb., o bankách. V tomto formuláři by nemělo chybět, že poškozený dává souhlas k poskytnutí výpisu IP adres přihlášení do internetového bankovníctví, logovacích souborů internetového a GSM Bankovníctví, aplikace mobilního bankovníctví s uvedením přesných časů připojení.

Pokud poškozený není schopen u své banky zajistit blokaci a jsou z jeho bankovního účtu odčerpány finanční prostředky nad 1.000.000,-Kč, je možné realizovat blokaci pomocí Finančně analytického úřadu prostřednictvím ÚSKPV za splnění dalších podmínek. Na základě zjištěných skutečností pracovník ÚSKPV posoudí, zda bude vyžadovat spolupráci Finanční analytický úřad ohledně blokace finančních prostředků.

Pokud se jedná o odčerpanou částku menší než 1.000.000,-Kč, tak policejní orgán neprodleně vydává usnesení dle ustanovení § 79a trestního řádu, které zasílá bance. K tomuto je třeba předběžný souhlas státního zástupce. Pokud však nelze předběžný souhlas státního zástupce zajistit a úkon nesnese odkladu, tak je možné toto usnesení bance zaslat bez souhlasu státního zástupce a souhlas dodatečně vyžádat.

Zajištěné finanční prostředky se vracejí oprávněným osobám na základě rozhodnutí policejního orgán usnesením ve smyslu § 80 trestního řádu, kde je uvedeno ve prospěch, kterého bankovního účtu zajištěné finanční prostředky připadnou a v jaké výši. Pokud z nějakého důvodu není zřejmé, kdo je oprávněnou osobou k vrácení zajištěných finančních prostředků, tak toto rozhodnutí policejní orgán přenechává na rozhodnutí soudu.

Na otázku, co je třeba zlepšit v rámci vyšetřování legalizace výnosů z trestné činnosti, dotazovaní shodně odpověděli, že není problém zjišťovat a prověřovat či vyšetřovat legalizaci, ale hlavním problémem je rychlost a efektivita spolupráce mezi Policií a bankami a dále mezinárodní spolupráci, jelikož je zdlouhavá a pak není možné zajistit finanční prostředky na bankovních účtech, jelikož pachatelé jsou rychlí a sofistikovaní a výnosy z trestné činnosti stihnou vybrat či přeposlat na jiné bankovní účty. K vyřešení tohoto problému mjr. Bc. Robert Plzák navrhl, že by bylo dobré, kdyby vzniklo styčné středisko mezi Policií a bankami pro komunikaci a zrychlení k zajištění finančních prostředků.

Na otázku ohledně personální stavu rovněž shodně uvedli, že v současné době jako na každém jiném útvaru Policie ČR nejsou naplněni všechny tabulková místa. K otázce, zda je v souvislosti s vyšetřování legalizace zřízen nějaký specializovaný tým, kladně odpověděl mjr. Bc. Robert Plzák s tím, že v rámci Ústeckého kraje je zřízen tým OFFENSIVA. Tento tým zjišťuje, ve prospěch, kterého bankovní účtu finanční prostředky budou odeslány a dokáže předpovědět z jakého účtu odejdou. Předem kontaktují poškozeného a dokáže jej na to připravit, aby neoprávněné platbě nedošlo.

Ke statistickým údajům ohledně prověřovaných/vyšetřovaných případů v letech 2021–2022 v rámci Ústeckého kraje a v Praze v tomto období slouží tabulky uvedené v příloze č. 2 a počet stíhaných pachatelů v Ústeckém kraji a v Praze v uvedeném období zas příloha č. 3.

Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo popsat metodiku vyšetřování trestného činu legalizace výnosů z trestné činnosti a problémy s ní spojené. Trestný čin legalizace výnosů z trestné činnosti je specifický v tom, že způsob legalizace závisí na zdrojovém trestném činu a také na schopnostech pachatele.

Téma legalizace výnosů z trestné činnosti je velice obsáhle a vzhledem k rozsahu bakalářské práce nebylo možné se tímto tématem podrobněji zabývat. Práce by měla sloužit jako teoretický základ a seznámit čtenáře s metodikou vyšetřování legalizace a problémech, kterým čelí policejní orgány v souvislosti s touto problematikou.

V práci byly popsány typické způsoby legalizace výnosů z trestné činnosti, které se neustále vyvíjejí, a to převážně v souvislosti s IT kriminalitou, jejíž nápad trestné činnosti neustále přibývá. S neustálým vývojem je velká pravděpodobnost předpokladu, že pachatelé legalizace výnosů z trestné činnosti budou přicházet se stále novými způsoby legalizace, kterými se snaží zastříť pravý původ ilegálně získaných výnosů a nabýt zdání, že byly nabyty v souladu se zákonem tak, aby bylo riziko jejich odhalení co nejmenší.

Dále v práci byla popsána základní charakteristika pachatelů a jejich stopy, a to nejen pro trestný čin legalizace výnosů z trestné činnosti, ale pro celou oblast hospodářské kriminality. Typickým pachatelem je bezúhonná osoba, která je vzdělaná v oboru právního, ekonomického či obchodního a má tak znalosti týkající se problematiky v této oblasti. Pachatelé tak na veřejnost působí jako úspěšní, důvěryhodný a spořádaní občané. Typickými stopami, co v souvislosti s pácháním této trestné činnosti zanechávají, jsou stopy v podobě různých písemností nebo stopy digitální, pod čímž si můžete představit informace z různých digitálních uložišť, kamerové záznamy, fotografie, audio nahrávky a další informace v počítačích a mobilních telefonech.

Závěr práce jsem věnoval praktické části. Byly uskutečněny 3 řízené rozhovory s pracovníky SKPV OHK v Ústeckém kraji a v Praze na problematiku vyšetřování legalizace výnosů z trestné činnosti. V řízených rozhovorech jim byly položeny otázky, které jsou uvedeny v příloze č. 1. Provedenými rozhovory bylo zjištěno výsledku, že dosud známé metodické postupy vyšetřování jsou využívány pracovníky Služby kriminální policie a vyšetřování v Ústeckém kraji a v Praze,

jelikož jde o ucelený a ověřený postup vyšetřování. Postup vyšetřování v Ústecké kraji se od postupu vyšetřování v Praze nijak neliší.

Vzhledem k rychlému vývoji nových technologií a tomu, že pachatelé jsou neustále sofistikovanější, si myslím, že orgány činné v trestním řízení nemohou vyhrát boj s legalizací výnosů z trestné činnosti. Je zapotřebí neustálá aktualizace právní úpravy, a to současně s vývojem technologií, což dosud není vyřešené. Dále je zapotřebí dosáhnout toho, aby se trestná činnost přestala pachatelům vyplácet. Z čehož vyplývá, že nebudou žádné výnosy z trestné činnosti a nebude co legalizovat.

Seznam použité literatury

- DVOŘÁK, Vratislav. Ekonomické a kriminální aspekty legalizace výnosů z trestné činnosti. 1. vyd. Praha: Pro potřeby nakl. Ivan Fojt vydala Scientia, spol. s r. o., 2010. ISBN 978-80-86960-63-0
- DVOŘÁK, Vratislav. Výnosy z trestné činnosti. 1. vyd. Praha: Pro potřeby nakl. Ivan Fojt vydala Scientia, spol. s r. o., 2010. ISBN 978-80-86960-67-8
- MUSIL, Jan, Zdeněk KONRÁD a Jaroslav SUCHÁNEK. Kriminalistika. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2004. ISBN 80-7179-878-9
- NĚMEC, Miroslav. Organizovaný zločin, Aktuální problémy organizované kriminality a boje proti ní. 1. vyd. Praha: Naše vojsko, 1995. ISBN 80-206-0472-3
- VÍTKOVÁ, Petra. Zajištění nástrojů trestné činnosti a výnosů z trestné činnosti a náhradní hodnoty podle § 79a až § 79g trestního řádu. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. ISBN 978-80-7598-551-4
- Pokyn policejního prezidenta ze dne 11. února 2022 č. 23/2022 o správě majetku zajištěného v trestním řízení v posledním znění. [online]. Policejní prezident, [cit. 30.01.2022]
- Závazný pokyn policejního prezidenta ze dne 12. září 2011 č. 174/2011 k provádění finančního šetření v trestním řízení v posledním znění. [online]. Policejní prezident, 2011 [cit. 22.11.2022]
- Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník v posledním znění. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR
- Zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu v posledním znění. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR
- Zákon č. 141/1961 Sb., trestní řád v posledním znění. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR

Internetové zdroje

- Činnost FAÚ, dostupné z: <https://www.financnianalytickyyurad.cz/analyticka-cinnost/>. [cit. 26.01.2023]
- Doporučené postupy při přijímání oznámení v souvislosti s kyberkriminalitou, dostupné z: <https://a-portal.pcr.cz/nrskpv/ohk/sfs/SitePages/DomovskaStranka.aspx>. [cit. 29.01.2023]
- Finanční a analytický úřad ministerstva financí, dostupné z: <https://www.financnianalytickyyurad.cz/o-uradu>. [cit.28.10.2022].
- Finanční analytický úřad, dostupné z: <https://www.financnianalytickyyurad.cz/files/profesionalni-prani-penez-aneb-legalizace-vynosu-z-trestne-cinnosti-v-rukou-expertu.pdf>. [cit. 28.01.2023]
- Professional money laundering, dostupné z: <https://fintelekt.com/wp-content/uploads/2019/04/ProfMoney.pdf>. [cit. 28.01.2023]
- Trestní řád, dostupné z: [https://cs.wikipedia.org/wiki/Trestn%C3%AD_%C5%99%C3%A1d_\(%C4%8Ceskoslovensko,_1961\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/Trestn%C3%AD_%C5%99%C3%A1d_(%C4%8Ceskoslovensko,_1961)). [cit.28.10.2022]
- Trestní zákoník. Zákon č. 40/2009 Sb., dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>
- Wikipedie, dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Organizovan%C3%A1_zlo%C4%8Dineck%C3%A1_skupina. [cit. 26.01.2023]
- Zákon o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu. Zákon č. 253/2008 Sb., dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-253>. [cit. 29.10.2022]

Seznam příloh

- 1) Seznam otázek položených v řízených rozhovorech
- 2) Tabulky s počty registrovaných skutků v Ústeckém kraji a v Praze za rok 2021 a 2022 a jejich objasněnost
- 3) Tabulky stíhaných osob podle pohlaví a věku tr. činu legalizace výnosů z trestné činnosti spáchané na území Ústeckého kraje a v Praze za rok 2021 a 2022

Příloha č. 1

Seznam otázek

- 1) Jakým způsobem vychází najevo trestný čin legalizace výnosů z trestné činnosti?
- 2) Jaké jsou prvotní úkony při zjištění této trestné činnosti a jak se ve věci postupuje?
- 3) Jakým způsobem se vrací zajištěné finanční prostředky oprávněné osobě?
- 4) Co je třeba zlepšit v rámci vyšetřování legalizace?
- 5) Je dostatek pracovníků, kteří vyšetřují legalizaci?
- 6) Je zřízen nějaký specializovaný tým, který se zabývá vyloženě legalizací?
- 7) Kolik případů legalizace v rámci kraje bylo prověřováno/vyšetřováno v jednotlivých letech od roku 2021 do roku 2022, jakým způsobem byla věc ukončena?